

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2011. évi szeptember hó 15. napján és 2011. évi október hó 6. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy kárt okozó csalás büntette és más bűncselekmények miatt I.r. vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Heves Megyei Bíróság 2010. évi május hó 26. napján kihirdetett 1.B.329/2007/250. sorszámú ítéletét - I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak - tekintetében **megváltoztatja**.

I.r., II.r. és VI.r. vádlott esetében valamennyi terhükre rótt bűncselekményt, míg III.r. vádlott tekintetében a vagyon elleni bűncselekményt felbujtóként elkövetettnek minősíti.

A pénzmellékbüntetés rendelkező rész szerint betűvel megjelölt mértéke helyesen: II.r. vádlottnál kettőszázezer forint, III.r. vádlottnál háromszázezer forint.

I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottakkal szemben a kiszabott pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén 10.000 (tízezer) forintonként kell egy napi **börtönbüntetésre** átváltoztatni.

A megítélt polgári jogi igényre vonatkozó ítéleti rendelkezést akként változtatja meg, hogy annak összegét - az eljárási illetékre és a kamatfizetésre vonatkozó rendelkezés érintetlenül hagyása mellett - **27.453.401** (huszonhétmillió-négyszáz-ötvenháromezer-négyszázegy) forintra mérsékli.

Az Auchan Magyarország Kft magánfél ezt meghaladó polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből II.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összegét **64.300** (hatvannégyezer-háromszáz) forintra, míg az állam terhén maradó bűnügyi költség összegét **210.312** (kettőszáztízezer-háromszáz-tizenkettő) forintra helyesbíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak tekintetében **helybenhagyja**.

I.r. és II.r. vádlott tartózkodási helyét pontosítja, továbbá III.r. vádlott személyazonosító okmányának számát.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe I.r. és II.r. vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2011. évi május hó 26. napjáig előzetes letartóztatásban, azóta házi őrizetben töltött időt beszámítja.

A házi őrizetben töltött idő beszámítása során - mindkét vádlottnál - 4 (négy) napi házi őrizet felel meg egy napi börtönbüntetésnek.

IV.r. vádlottnál az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2010. évi június hó 21. napjáig, továbbá 2010. évi december hó 22. napja óta előzetes letartóztatásban töltött időt, míg VI.r. vádlottnál a 2010. évi június hó 14. napja óta eltelt időt számítja be a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

A Heves Megyei Bíróság a 2010. évi május hó 26. napján kihirdetett 1.B.329/2007/250. sorszámú ítéletével bűnsegédként elkövetett csalás büntette (Btk.318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a/ pontja) és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.274 § (1) bekezdés b/ pontja) miatt halmazati büntetésül:

I.r. vádlottat főbüntetésül öt évi börtönbüntetésre, mellékbüntetésül öt évi közügyektől eltiltásra és 500.000 forint pénzbüntetésre,

II.r. vádlottat főbüntetésül öt évi börtönbüntetésre, mellék-büntetésül öt évi közügyektől eltiltásra és 200.000 forint pénzbüntetésre,

VI.r. vádlottat főbüntetésül hét évi börtönbüntetésre, mellékbüntetésül hét évi közügyektől eltiltásra és 1.000.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

III.r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett csalás büntetében (Btk.318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a/ pontja) állapította meg és ezért öt főbüntetésül három évi börtönbüntetésre, mellékbüntetésül három évi közügyektől eltiltásra és 300.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

IV.r. vádlottat csalás büntetében (Btk.318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a/ pontja) és közokirat-hamisítás büntetében (Btk.274.§ (1) bekezdés b/ pontja) mondta ki bűnösnek és öt - halmazati büntetésül - hat évi börtönbüntetésre és hat évi közügyektől eltiltásra ítélte.

I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította.

Egyetemlegesen kötelezte I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottakat az Auchan Magyarország Kft magánfél részére 240.683.901 forint kártérítés, valamint ennek 2006.

augusztus 21. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamata megfizetésére, továbbá 900.000 forint eljárási illeték viselésére.

Rendelkezett a felmerült bűnügyi költség viseléséről és a bűnjelekről is.

V.r. vádlottat bűnpártolás vétsége (Btk.244.§(1) bekezdés c/ pontja) miatt 2 évre próbára bocsátotta.

VII.r. és VIII.r. vádlottakat az ellenük felbujtóként elkövetett csalás büntette (Btk. 318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a/ pontja) és felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.274.§ (1) bekezdés b/ pontja),

IX.r. és X.r. vádlottakat az ellenük bűnsegédként elkövetett csalás büntette (Btk.318.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a/ pontja) és bűnsegédként elkövetett közokirat-hamisítás büntette (Btk.274.§ (1) bekezdés b/ pontja) miatt emelt vád alól felmentette.

V.r., VII.r., VIII.r., IX.r. és X.r. vádlottakat érintően az elsőfokú ítélet kihirdetésekor jogerőre emelkedett.

Az ítélet ellen az ügyész I.r. vádlott terhére, a minősítés megváltoztatásáért, a bűnösség felbujtói bűnrészességben történő megállapításáért - míg I.r., II.r. és IV.r. vádlottak valamint védőik elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében, VI.r. vádlott az ok megjelölése nélkül, védője enyhítésért jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.512/2007/6-I. sorszámú átiratában és képviselője a nyilvános ülésen a bejelentett perorvoslatot azzal tartotta fenn, hogy - IV.r. vádlott kivételével - a fellebbezéssel érintett I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak a terhükre rótt bűncselekményeket felbujtói minőségben követték el.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával lefolytatott eljárás eredményeként a rendelkezésére álló bizonyítékok rendszerezett értékelésével megalapozott tényállást állapított meg. Részletes elemzését adta, hogy a vádlotti állítások közül melyeket és mennyiben fogadott el, illetve azon részeiben, amennyiben nem fogadta el, milyen a terhelti állítást cáfoló bizonyítékokra alapozott.

Mérlegelése logikailag hibátlan, érvelése megfelel az életszerűség követelményének is. A megalapozott tényállásból okszerűen következtetett a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére, akik közül azonban I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak elkövetői magatartását tévesen értékelte bűnsegélyként.

Okfejtése szerint nem helytálló az elsőfokú bíróságnak a bűnsegédi és felbujtói magatartás egybevetésével kapcsolatos indokolása, mivel - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - a bűnrészesség két válfaja közül az enyhébb bűnsegély olvad be a felbujtásba. Indítványozta, hogy a I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak terhére rótt cselekményeket a másodfokú bíróság egységesen felbujtói minőségben elkövetettnek minősítse. IV.r. vádlott cselekményeinek minősítése álláspontja szerint törvényes, megfelel az anyagi büntetőjog szabályainak.

A fellebbezéssel érintett vádlottakkal szemben kiszabott fő- és mellékbüntetések tükrözik a büntetést befolyásoló alanyi és tárgyi tényezőket, a belső arányosság követelményének is megfelelnek, ezért enyhítésük nem indokolt.

A minősítésváltoztatáson túlmenően mind az öt vádlottnál az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A nyilvános ülésen eljáró ügyész a polgári jogi igény tekintetében korábbi indítványát annyiban módosította, hogy engedményezésre ugyan nincs lehetőség a büntetőeljárásban, de a megítélt kárnál a biztosítótársaság kártérítését figyelembe kell venni, ezért a polgári jogi igény összegét 202.768.401 forintban indítványozta megállapítani.

Az Auchan Magyarország Kft magánfél képviselője a másodfokú eljárásban is megerősítette, hogy 240.683.901 forint tökekövetelés és ennek 2006. augusztus 21. napjától a teljesítés napjáig járó mindenkor törvényes kamata erejéig bejelentett polgári jogi igényét változatlanul fenntartja.

E vonatkozásban az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

I.r. vádlott védője perbeszédében hivatkozott rá, hogy a Fővárosi Főügyészség ugyanabban az ügyben, de különböző személyeket illetően két különböző vádiratot nyújtott be. Kifogásolta, hogy I.r. vádlott tekintetében olyan vádirat alapján folyt az eljárás, amelyben nevezett vádlottként nem is szerepelt. (B.10847/2007. számú vádirat) Kifejtette, hogy a hasonló történeti tényállással benyújtott két vádirat között mutatkozó eltérések sértik a Be.2.§-ában írt vádelvet és megkérdőjelezi a vád törvényességét. Álláspontja szerint ez - az elsőfokú eljárás során sem I.r. vádlott, sem a védelmét ellátó védő részéről egyébként nem kifogásolt - megoldás eljárásjogilag teljesen elfogadhatatlan és nem biztosítja a védelmi jogok gyakorlásához szükséges feltételeket.

Hivatkozott rá, hogy egyik vádiratban sem szerepel az az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásában megállapított lényeges tény, miszerint VI.r. vádlott és I.r. vádlott között 5 millió forintos kölcsönügylet jött létre. E tekintetben az elsőfokú bíróság nem adott magyarázatot arra, hogy miért fogadta el I.r. vádlott vallomását és vetette el VI.r. vádlott előadását.

I.r. vádlott beismerő vallomást tett, ami a bűnösségére nem terjedt ki. Logikailag hibásnak vélte az elsőfokú bíróság érvelését, amikor a vádlottak vallomását elfogadva állapított meg tényállást, miközben az ehhez elválaszthatatlanul kapcsolódó védekezésüket elvetette.

I.r. vádlott elismerte, hogy VI.r. vádlott - akinek 5 millió forinttal tartozott, - arra kérte őt, hogy szerezzen neki egy céget, amely számlájára 120 millió forintot át lehet utalni. Azzal a feltétellel vállalkozott erre, hogy segítsége fejében a tartozását VI.r. vádlott elintézettnek tekinti. Elismerte, hogy belenézett a VI.r. vádlott egy borítékban átvett iratokba, majd egy ítéletet, egy kamatszámítást, átutalási megbízást és ahhoz egy mintát II.r. vádlottnak adott át. Később pedig értesítették, hogy át van utalva a pénz, amelyből neki egy fillér sem jutott, viszont ezzel a tartozása rendeződött. Kifejezetten tagadta, hogy tudott volna arról, hogy egy hamis bírósági ítélet alapján kicsalt pénzről van szó és hangsúlyozta, hogy nem volt rászorulva, hogy egy ilyen, egyébként könnyen leleplezhető bűncselekményben részt vegyen.

VI.r. vádlott az ügy központi figurájaként végig I.r. vádlott bátyjáról és a vele való kapcsolatáról beszélt. Vele kapcsolatban részletezte hogy az Auchan számlájának a

„lecsapolása” milyen elhatározással, milyen részletekben történt. Ezzel szemben VI.r. vádlott 2008. április 18-i írásos vallomása szerint az I.r. vádlottal a pénzfelvétel napján találkozott és egy sporttáskában átvett tőle 105 millió forintot. 2008. július 15-i kihallgatásakor pedig úgy nyilatkozott, hogy „nem tudom, az I.r. vádlott milyen szerepet vállalt az ügyben, azt sem tudtam, hogy benne volt.”

I.r. és VI.r. vádlott vallomása között lényeges ellentét az inkriminált (a vádirati tényállásból hiányzó) 5 millió forintos kölcsön tekintetében áll fenn, erre nézve szembesítésük sem vezetett eredményre. Az elsőfokú bíróság nem adja indokát, hogy Porcs Péter ezen vallomásával szemben miért fogadja el az I.r. vádlott állítását.

Hiányolta az iratokból a VI.r. vádlott ügyészi kihallgatásakor felvett jegyzőkönyv szerint az ügyvéd által csatolt három darab okiratot.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet szerkesztése súlyos problémát okoz, ugyanis összekeveredik benne a vád, a tényállás és a bizonyítékok értékelése. Emiatt logikailag nehezen követhető.

II.r. vádlott az I.r. vádlotthoz hasonló következetességgel tagadta, hogy bűncselekmény elkövetéséről tudomása lett volna. Lényeges ellentmondás kettejük között, hogy míg II.r. vádlott az I.r. vádlottól kapott utasításokról beszél, I.r. vádlott úgy értelmezi, hogy semmilyen utasítást nem adott II.r. vádlottnak, csupán VI.r. vádlott kéréseit közvetítette felé. Ennek annyiban lehet kihatása, hogy bűnsegédi vagy felbujtói magatartás terheli-e I.r. vádlottat.

Álláspontja szerint mivel a bűncselekmény értelmi szerzője VI.r. vádlott volt, ő látta el utasításokkal, illetve kérésekkel I.r. vádlottat. I.r. vádlott körülnézett az ismeretségi körében, tehát klasszikus bűnsegédi magatartást nem fejtett ki. Még ha helytálló is az elsőfokú bíróság részéről a bűnösség megállapítása, II.r. és I.r. vádlottnak ebben kizárólag bűnsegédi minőségben lehetett szerepe.

A védői álláspont szerint a bizonyítékok értékelése körében az ügyészségnek két lényeges érve volt. Az egyik hogy a csatolt nyilatkozaton az I.r. vádlott ujjlenyomata bizonyossággal szerepel, a másik, hogy minden normálisan gondolkodó ember számára nyilvánvaló, hogy ha jogszerű, szabályos tranzakcióról van szó, ehhez nem kell cégeket keresgélni.

I.r. vádlott végig azzal védekezett, hogy nem tudott az ítélet hamisságáról és a nyilatkozaton megtalált ujjlenyomat nem bizonyíték az ő tudattartalmára vonatkozóan. Önmagában az az érvelés, hogy valami minden normálisan gondolkodó ember számára nyilvánvaló, nem állja meg a helyét terhelő vallomás, más okirati tárgyi bizonyíték hiányában.

Vizsgálhatta volna az elsőfokú bíróság, hogy miből fedezte a VI.r. vádlott az I.r. vádlottnak és bátyjának nyújtott nem kis összegű kölcsönt.

Sérelmezte, hogy indokolási kötelezettségét az elsőfokú bíróság nemcsak I.r. vádlottat érintően nem teljesítette, hiszen VI. r. vádlott bűnösségével kapcsolatban - azon túl, hogy nevezett a bűnösségét beismerte, - sem tartalmaz az elsőfokú ítélet semmilyen értékelést.

Elsődlegesen indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Be.373.§ III/a pontja szerinti indokolási kötelezettség súlyos megsértése miatt helyezze hatályon kívül az elsőfokú

bíróság ítéletet és kötelezze az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására. A megalapozatlansági okot abban látta, hogy a bíróság bizonyos tényekről további tényekre helytelenül következtetett, értelemzavaró logikai hibákat vétett. Kifejtette, hogy nem lehet tudni, hogy az egyik vádlott bűnösségét miért állapította meg egy másik felmentett vádlottéhoz képest, miközben a bizonyítékoknak a mennyisége, az ereje, a tartalma a felmentett vádlottra nézve jóval súlyosabbak, mint az elítélte.

Másodlagos indítványként I.r. vádlott felmentésére, harmadlagosan legfeljebb bűnsegédi bűnrészesként felelős vádlottnál az aránytalanul súlyos büntetés enyhítésére tett indítványt.

E körben arra hivatkozott, hogy eltartásra szoruló két kiskorú gyermeke, igazolt betegsége van, a cselekmény óta eltelt 5 év jelentős időmúlásként értékelendő a javára, ráadásul indokolatlanul töltött egy évet a legszigorúbb kényszerintézkedés keretei között.

A védő megítélése szerint az ítélet indokolása a polgári jogi igényrel kapcsolatban sem érthető, ezért amennyiben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet felülbírálatra alkalmasnak találja, indítványozta, hogy az Auchan Kft magánfelet a vádlottakkal szemben előterjesztett polgári jogi igényével utasítsa egyéb törvényes útra.

II.r. vádlott védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését fenntartotta. A fellebbezést emellett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezés és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása iránt is kiterjesztette.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékokból nem azt a tényállást lehet megállapítani, amit a bíróság ítéletében rögzített. A bizonyítás során nem sikerült pótolni az eljárás korábbi részében keletkezett hiányosságokat. A nyomozóhatóság ugyanis nem gondoskodott az ügy szempontjából lényeges bizonyítási eszközök beszerzéséről, a bizonyítási eljárásokat nem, vagy a terhelt törvényben biztosított jogainak sérelmével folytatta le. A bíróság mindenféle érdemi és konkrét mérlegelés nélkül emelte át a vádirati tényállást az ítéleti tényállásba, miközben II.r. vádlott védekezését és a javára szolgáló egyéb bizonyítási eszközöket figyelmen kívül hagyta. Felületes, időnként a szubjektivitást sem mellőző logikai következtetés alkalmazásával, a nyomozás során elkövetett súlyos hibák figyelmen kívül hagyása mellett, úgy állapította meg II.r. vádlott bűnösségét, hogy a rendelkezésre álló tényekből helytelenül következtetett további tényekre.

A védő azon álláspontjának adott hangot, mely szerint a felvett bizonyítás során a bíróság semmilyen konkrét bizonyítási eszközt nem tudott felderíteni, amely II.r. vádlott büntetőjogi felelősségét kétséget kizáróan alátámasztotta volna.

II.r. vádlott az eljárás során elismerte azt a tény, hogy az őrizetére bízott pénzből 21 millió forintot sajátjaként használt fel, amit ingatlanának értékesítéséből a későbbiek során vissza akart fizetni. Cselekményét minősített, akaratát determináló kényszer és fenyegetés alatt tette. A bíróság erre vonatkozóan semmilyen bizonyítást nem vett fel, s a hivatkozott büntethetőséget kizáró okot minden érdemi indoklás és vizsgálat nélkül rekesztette ki. A vádlott tudattartalmának vizsgálata során semmilyen konkrét tény, körülmény, adat, illetve információ sem merült fel arra nézve, hogy tisztában lett volna azzal, hogy bűncselekmény elkövetéséhez nyújt segítséget. Nem bizonyított, hogy tudomással bírt volna a pénz bűncselekmény útján történő megszerzéséről. A kényszer, fenyegetés mértékének megléte, intenzitása, a terheltre gyakorolt hatásának

vizsgálata az első fokon eljáró bíróság kötelezettsége lett volna és e mulasztás a másodfokú eljárásban a tényálláshoz kötöttség miatt érdemben nem orvosolható. A védői álláspont szerint a védece nem védekezéstaktikai okból ismert be egy a csalásnál ugyan enyhébb, de hasonlóan magas, 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel szankcionált bűncselekményt.

Elsődlegesen a terhelt felmentését, másodlagosan a megalapozatlan ítélet hatályon kívül helyezését és elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

Harmadlagos indítványként olyan, a cselekmény társadalomra veszélyességéhez, a büntetés céljához, a bűnösség fokához igazodó joghátrány megállapítását kérte, amely további szabadságelvonással nem jár, figyelemmel arra, hogy II.r. vádlott 3 kiskorú gyermekről gondoskodik és a cselekmény óta jelentős időmúlás következett be.

III.r. vádlott védője az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan enyhítésre irányuló fellebbezését fenntartotta.

A védő rámutatott, hogy III.r. vádlott vonatkozásában a bíróságnak vizsgálnia kellett volna, hogy mire terjedt ki a terhelt tudattartalma. Az elsőfokú eljárás során kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy III.r. vádlottat II.r. vádlott kereste meg, akit összehozott barátjával, IV.r. vádlottal.

Ezt követően III.r. vádlott semmiről nem tudott, mivel az II.r. és IV.r. vádlottak semmiről nem tájékoztatták.

Védekezését az elsőfokú bírósági eljárás során következetesen hangoztatta és azt II.r. és IV.r. vádlottak is alátámasztották. Ezt meghaladóan a szerepe már semmiben nem volt kimutatható. Az elsőfokú bíróság mégis a terhére róta, hogy ő fuvarozta IV.r. vádlottat a pénzfelvételhez, holott jogosítványa sem volt. Ezt a kifogást az elsőfokú bíróság teljes mértékben elvetette azzal, hogy telefonon tartották a kapcsolatot. Figyelmén kívül hagyta az elsőfokú bíróság azt a bizonyítható tény, hogy ebben az időszakban III.r. vádlott az esküvőjére készült, s barátaival nyilván erről az eseményről beszélt, nem pedig a bűncselekmény elkövetéséről.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte és ítélete III.r. vádlott tekintetében teljesen megalapozatlan. IV.r. vádlott szavahihetősége a III.r. vádlottnak átadott 4 millió forint tekintetében kétséges, az ellentétet szembesítés során sem sikerült feloldani.

Ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság ítélete semmiféle indokolást nem tartalmaz. Elsődlegesen bizonyítékok hiányában felmentésre, másodlagosan jelentős enyhítésre tett indítványt. Az elsőfokú bíróság ítélete meghozatalnál nem vette kellő súllyal figyelembe, hogy III.r. vádlott büntetlen előéletű, önsorsromboló személyiségzavarban szenved és jelenleg is pszichiátriai gondozás alatt áll, 2 kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, valamint az időmúlás jelentős és a kár részben megtérült, bűnsegédi minőségben követte el a bűncselekményt.

IV.r. vádlott védője az elsődlegesen felmentésre, másodlagosan a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését fenntartotta.

A felmentésre irányuló indítvány tekintetében kifejtette, hogy a történeti tényállás hiányosságban nem szenved, helytállóan rögzíti, hogy a IV.r. vádlott által megnyitott bankszámláról, az általa benyújtott hamis ítélet és az inkasszóhoz szükséges iratok alapján az Auchan Magyarország Kft sértett számlájáról 270 millió forintot leemelték.

IV.r. vádlott esetében azt kell vizsgálni, hogy megvalósult-e szándékos bűncselekmény. Ehhez a tudatának át kellett fognia, hogy itt egy csalásról van szó.

IV.r. vádlott - barátja, III.r. vádlott közreműködésével - 2005. januárjában adásvétellel lett egy 2001-ben alapított vagyonvédelmi tevékenységet végző cég ügyvezetője. Általános iskolát végzett, a cég működtetéséhez szükséges szakmai, vagy gyakorlati ismeretekkel nem rendelkezik. IV.r. vádlott nem vett részt a hamis okiratok elkészítésében, úgy tájékoztatták, hogy azokat ügyvéd készítette, ami számára garancia volt azok korrektségére, s ezt erősítette meg a hivatalos pecsét is.

Az elsőfokú bíróság által lefolytatott szakértői bizonyítás keretében IV.r. vádlott ujjlenyomatát annak ellenére nem lehetett fellelni, hogy ezeket az okiratokat ő adta be a takarékszövetkezetbe. Önmagában egy bankszámlanyitás nem olyan körülmény, amelyből bármilyen következtetést le kellett volna vonnia.

A védő rámutatott, hogy az elsőfokú bíróságnak az volt a meggyőződése, hogy egy 270 millió forintos csalást nem lehet tévedésből elkövetni, s ha valaki ügyvezető, tudnia kell, hogy mi történik körülötte, ugyanakkor e vonatkozásban az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a pecséttel ellátott ítélet hamisságára semmi nem utalt, s VI.rendű vádlott neve IV.r. vádlott egyébként sem volt tisztában vele, miként bonyolódik le egy inkasszó.

Büntethetőséget kizáró ok (tévedés) miatt kérte IV.r. vádlott felmentését. Másodlagosan a IV.r. vádlottal szemben kiszabott büntetést az ügyben játszott szerepéhez mérten túl súlyosnak találta, s a belső arányosság figyelembe vételével annak jelentős mértékű enyhítését indítványozta.

VI.r. vádlott védője_az enyhítésért bejelentett fellebbezést hatályon kívül helyezés érdekében is fenntartotta.

Két eljárási szabálysértésre hivatkozott, így részint arra, hogy VI.r. vádlott 2008. november 20. napjától lakhelyelhagyási tilalom alatt állt, tárgyalásról távolmaradása miatt a Heves Megyei Bíróság 196-I. sorszámú végzésével anélkül rendelte el az előzetes letartóztatását, hogy a tanács a Be.281.§ (2) bekezdése szerint intézkedett volna a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent vádlott azonnali elővezetése iránt. Továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság tanácsának elnöke az ügydöntő határozat meghozatala előtt nem tájékoztatta VI.r. vádlottat arról hogy a 2010. május 26. napján távollétében tartott tárgyaláson az ügyész a vádat módosította, így nem biztosította részére a védelemhez való jogot.

A védő azon véleményének adott hangot, hogy az eljáró bíróság a tényállását feltételezésekre, saját meggyőződésére és nem a tényekre alapította, s az ítélet nem tartalmaz részletes indokolást.

VI.r. vádlott az eljárás során mindvégig segítette a nyomozóhatóság munkáját, a bűncselekmény történeti tényállását beismerő vallomása saját bűnösségén túl bűntársai bűnösségére és cselekvőségére is kiterjedt. Ezáltal a nyomozóhatóság az ügy részleteit megfelelően tisztázhatta és sikerült a vádemeléshez elegendő bizonyítékokkal alátámasztani.

A védő szerint a Heves Megyei Bíróság határozatában egyes tényeket nyomatékosan értékelt, más tényeket olyannyira figyelmen kívül hagyott, hogy azok megemlítésének

mellőzését sem tartotta szükségesnek. A vádlottak önállóan jártak el a cselekménysor egyes szakaszaiban, a bűncselekmény elkövetésében önállóan tanúsítottak tevőleges magatartást, VI.r. vádlott csak a közvetítő szerepét töltötte be. Nem bizonyított a bíróságnak az a feltevése, hogy ő lett volna a cselekménysor értelmi szerzője. A bűntársaira vonatkozóan bizonyított, hogy egymástól függetlenül, más segítségére nem szorulva, aktívan működtek közre a cselekmény megvalósításában. Nem vette figyelembe a bíróság, hogy VI.r. vádlottnak az ügyek folyásáról nem is lehetett közvetlen információja, amennyit ő megtudott a cselekményről, azt mind a bűntársaitól hallotta.

A védő arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság annak sem adta indokát, hogy miért hagyta figyelmen kívül azt az ujjnyomat-szakértői véleményt, amely szerint az átadott iraton kizárólag I.r. vádlott ujjlenyomata volt fellelhető. A szakértő véleménye alapján kétséget kizáróan az állítható, hogy VI.r. vádlott tényrnyomata tanúsága szerint átvette a borítékot, vagyis el kell fogadni, hogy ő csak továbbította a borítékot, de annak tényleges tartalmát nem ismerte, hiszen ha felbontotta volna, azon az ujjnyomokat hagyott volna. A szakértő is igazolta, hogy nem bontotta ki a borítékot, így arról sem tudhatott arról, hogy abban milyen okirat van, s azt végül mire is használják.

Pusztán a boríték megfogásából még nem bizonyított az a tény, hogy VI.r. vádlott tudomással bírt volna a boríték tartalmáról, vagy hogy a borítékot azzal a szándékkal adta át, hogy annak tartalmát jogosulatlanul bárki felhasználja. A közokirat-hamisítás szándékos bűncselekmény, így az elkövető tudatának ki kell terjednie arra, hogy a magatartása milyen büntetőjogi relevanciával bír.

Nem értett egyet az ügyészi állásponttal az eljárási szabályok megtartásával kapcsolatban és azzal sem, hogy a bizonyítékok értékelésére a logika szabályainak megtartásával került sor. Álláspontja szerint a Heves Megyei Bíróság ítélete ellentétes önmagával és a rendelkezésre álló bizonyítékokkal. Az elsőfokú bíróság szerint VI.r. vádlott csak a bűnösségét ismerte be, vagyis a cselekményre vonatkozóan a bíróság nem fogadta el az általa tett tényállást, amelynek nem adja kellő indokát.

A VI.r. vádlott terhére rótt bűncselekmény minden kétséget kizáróan nem állapítható meg.

A vádlott-társai közül csak I.r. vádlott tett rá terhelő vallomást, amely vallomás nem cáfolta a VI.r. vádlott által elmondottakat.

A belső arányosságra való hivatkozás nem helytálló, mivel a hasonló előéletű és személyi körülményű vádlottak közül a cselekményt tettesként megvalósító IV.r. vádlott lényegesen rövidebb büntetést kapott, mint bűnsegéd-társai, köztük VI.r. vádlott. Ezen túlmenően többszörösen büntetett előéletű V.r. vádlottat jogerősen csak próbára bocsátották. Az egyaránt bűnsegédként bűnösnek kimondott vádlottak között is rendkívül szélsőséges tartamú büntetések megállapítására került sor, amelyet kellően nem indokolt meg a bíróság.

Mindezekre tekintettel elsősorban hatályon kívül helyezésre, míg másodlagosan a büntetés lényeges leszállítására tett indítványt.

I.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak az utolsó szó jogán nem nyilatkoztak, csatlakoztak a védőjük által elmondottakhoz.

A bejelentett védelmi fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az ellentétes irányú perorvoslatok alapján bírálta felül a Heves Megyei Bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárását. Ennek eredményeként megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárását a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le.

A tárgyaláson kihallgatott személyekkel szemben a szükséges figyelmeztetések elhangzottak, s az arra adott válaszok is rögzítésre kerültek. Az elsőfokú bíróság szembesítésekkel is megkísérelte a vallomások közti ellentmondások kiküszöbölését. Az eljárás során a vádlottak és védők jogait a törvénynek megfelelően gyakorolhatták.

A törvényes vádat és a vádelvet nem sérti, ha az ügyész részben azonos tényállás alapján, más-más vádlottakkal szemben külön nyújt be vádiratot.

Az egyesítést követően a bírósági eljárás során egyértelmű volt, hogy az ügyész milyen tényeket tett vád tárgyává, ezek pontosítására az eljárás során és vádbeszédében is kitért.

I.r. vádlott védője perbeszédében helytállóan hivatkozott rá, hogy a Fővárosi Főügyészség NF.10.847/2007/53-I. számú vádirata a fellebbezéssel érintett vádlottak közül egyedül VI.r. vádlottal szemben került benyújtásra, s a Heves Megyei Bíróság előtt ennek alapján indult B. 524/2008. számú ügy a bíróság 2009. január 30. napján kelt és VI.r. terhelt tekintetében 2009. február 16. napján jogerős 1.B.524/2008/4. sorszámú egyesítő végzésével került a I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlottak ellen (a Fővárosi Főügyészség az NF.18.676/2006/28-I. számú vádirata alapján indult) már tárgyalási szakban folyó, B.329/2007.számú üggyhöz csatolásra.

A Fővárosi Főügyészség az NF.18.676/2006/28-I. számú vádiratát az ügyész a 2008. évi március hó 26. napján tartott tárgyaláson ismertette. (69./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldala).

Az első olyan tárgyalás, amelyen már VI.r. vádlott is részt vett, a Heves Megyei Bíróság előtt 2009. február 23. napján volt, ekkor került sor a Fővárosi Főügyészség NF.10.847/2007/53-I. számú vádiratának ügyészi ismertetésére is. (113./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 12. oldala).

A bíróság észlve a vádlottak terhére rótt tényállás között a két vádiratban mutatkozó ellentétet, nyilatkozattételre hívta fel az ügyészt, aki I.r. vádlott esetében az NF. 10.847/2007/53-I. számú vádirat történeti tényállását tartotta érvényes vádnak.

A vádhatóság perbeszédében is ezzel egyező nyilatkozatot tett, miszerint az általa későbbinek nevezett (NF.10.847/2007/53-I. számú) vádiratot tekinti érvényes vádnak, mert annak történeti tényállásában mindaz szinte változtatás nélkül megismételve szerepel, ami a korábbi (NF.18.676/2006/28-I. számú) vádiratban, továbbá a korábbi vádirat csak az abban szereplő öt vádlott és VI.r. vádlott szerepét írja le, szemben a későbbivel, amely mind a tíz vádlott vád tárgyává tett magatartását ismerteti.

A két vádirat közti azon eltérést, hogy I.r. vádlott kitől értesült a tervezett pénzfelvételről az ügyész úgy módosította, hogy „a tervről vagy I.r. vádlott bátyja, vagy VI.r. vádlott tájékoztatta I.r. vádlottat”.

Változatlanul a korábbi vádiratot tartotta irányadónak az annak 6. oldalán harmadik és negyedik bekezdésben foglaltak (a II.r. vádlott által bűncselekménnyel megszerzett pénz további sorsa) tekintetében.

A Be.2.§-ában megfogalmazott vádelv szerint azonos bűncselekményekre benyújtott két vádirat esetében egységes tényállás volna kívánatos, az tenné egyértelművé az eljárás részvevői számára, hogy pontosan mi a vád tárgya. A fő vonalaiban megegyező két vádirat közti kisebb különbségek ugyan az eljárást nehezkesebbé teszik, de nem kérdőjelezik meg a vád törvényességét.

Az előzményként szereplő, VI.r. és I.r. vádlott között létrejött 5 millió forintos kölcsönügylet valóban nem szerepel egyik vádirati tényállásban sem, ennek ellenére a bíróság a I.r. és VI.r. vádlottak között létrejött 5 millió forintos kölcsönügyletet tényként állapította meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete a vádbeli cselekmények elkövetése előtt VI.r. vádlott és I.r. vádlott között létrejött kölcsönügyletet nem a történeti tényállás részeként, hanem releváns előzményként rögzíti, ezzel nem terjeszkedik túl a vád tárgyává tett tények körén. Az ítéleti tényállásban előzményként feltüntetett kölcsönügyletre nézve a bíróság - a vádelv sérelme nélkül - tehet megállapításokat.

A kölcsön nagysága megegyezik azzal az összeggel, amennyivel a takarékszövetkezettől várt pénzből kevesebb jutott el VI.r. vádlotthoz, amit nevezett kifogásolt is. Ehhez képest I.r. vádlott erre való hivatkozása lehetne olyan célszerű védekezés, amellyel büntetőjogi felelőssége megállapítása esetén a következményeket igyekezne kedvezőbben alakítani (a jogtalan haszon elvonása tekintetében).

A kölcsönügylet megtörténtét azonban a bíróság tényként állapította meg, - VI.r. tagadásával szemben - kétséggel I.r. vádlott előadását fogadta el. I.r. vádlott VI.r. vádlottól 5 millió forintos kölcsön felvételét állító vallomása olyan bizonyíték volt, amelyet további bizonyíték is alátámasztott. VII.r. vádlott tárgyalási vallomása megerősítette, hogy a hivatkozott kölcsönügylet 2006. évben létrejött, nevezett egyébként azt is vallotta, hogy VI.r. vádlott jól ismerte az öccsét és rajta keresztül is sokszor kereste őt telefonon. (113./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 23; 25. oldalai).

A VI.r. vádlott ügyészi kihallgatásakor felvett jegyzőkönyv szerint az ügyvéd által csatolt, de a nyomozati iratokból hiányzó három darab okiratot a tárgyaló ügyész a 2009. február 23-i tárgyaláson adta át a bíróságnak és azok „113/ügyész” jelzéssel kerültek a 113./ sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv mellékleteként csatolásra.

Ezek a VI.r. vádlott által 2006. júniusában VII.r. vádlottnak illetve a Kft-nek nyújtott kölcsön visszafizetésével kapcsolatos okiratok tárgyalás anyagává tételre is kerültek.

Nem vétett eljárási hibát a bíróság akkor sem, amikor lakhelyelhagyási tilalom alatt álló és a tárgyalásról szabályszerű idézés ellenére, kimentés nélkül távolmaradó VI.r. vádlott előzetes letartóztatását rendelte el.

Akkor is megtartotta az eljárási szabályokat, amikor az ítélet távollétében (szabályszerű hirdetményi idézés és védő jelenléte mellett) történt kihirdetését követően kézre került VI.r. vádlottat mind a fellebbezés bejelentésének, mind a tárgyalás megismétlésének lehetőségéről tájékoztatta.

A perrendszerően lefolytatott eljárás eredményeként megállapított tényállás csupán az alábbiakkal szorul kiegészítésre:

Az Auchan Magyarország Kft sértett pénzügyi kockázatokra szóló, nemzetközi csoportos biztosítása alapján a biztosítótársaság a sértettnek előbb 150.000 eurót fizetett meg átutalással, 2006. december 29. napján történt bankszámlájára érkezésekor 37.915.500 forint értékben.

Ezen túlmenően a biztosítótársaság 2007. május 25. napján a sértett forintszámlájára további összeget utalt, amely 175.315.000 forint összegben került lekönyvelésre.

Ekként a büntetőeljárás során lefoglalt, illetve zár alá vétel feloldásával a sértettnek kiadott, továbbá a biztosítótársaság által megfizetett összegekkel a sértett kárából 242.861.060 forint kár megtérültnek vehető.

Az Auchan Magyarország Kft kárából nem térült meg: **27.453.401 forint.**

Az iratok tartalma alapján - a Be.352.§-ának (1) bekezdés a/ pontja szerint - így kiegészített tényállás a Be.352.§-ának (2) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat kimerítően értékelte, részletesen elemezte, hogy a tanúvallomások, szakértői vélemények tükrében és egymáshoz viszonyítva a terhelti vallomásokat mely részükben és mennyiben fogadta el, illetve milyen a terhelti állítást cáfoló bizonyítékokra alapozott. Mérlegelése logikus és életszerű.

A bizonyítékok értékelése körében a bíróság számot ad arról, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok közül melyeket és miért fogad el.

E bizonyítékok között igen nagy jelentőségű a terheltnek vallomása.

A terhelti vallomás azonban egyfelől tényeket tartalmaz, másfelől állást foglal a büntetőjogi felelősség kérdésében is. Ebből adódóan a bíróság elfogadhatja bizonyítékkul a történeti tényállás megállapításánál olyan terhelt vallomását is, aki büntetőjogi felelősségét tagadja vagy kétségbe vonja. E körben természetesen a bíróságot indokolási kötelezettség terheli, melynek az elsőfokú bíróság eleget tett. E körben a terhelti vallomás elfogadása nem jelenti azt, hogy a bíróság a terheltnek a bűnösséghez kapcsolódó viszonyát is el kell fogadnia. A vallomás illetve a védekezés nem szinonim fogalmak, miként a magyar nyelv szabályai alapján a tények elismerése és a felelősség beismerése is mutat különbözőséget.

A vádlott által feltárt tények köre, illetve a bűnösségére tett nyilatkozata ebből adódóan eltérő értékelést nyerhet és a vádlott által feltárt körülményekből a bűnösségét tagadó terhelt büntetőjogi felelőssége is megállapítható.

A terheltnek egymást erősítő vallomása és az ezt alátámasztó egyéb bizonyítékok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlottak egyetértésével került kiválasztásra a ténylegesen tevékenységet nem folytató, de működő vállalkozásként nyilvántartott kft, mint bűncselekményből származó pénz fogadására alkalmas cég. A meghatározott pénzügyi intézetnél történt számlanyitáshoz is az volt az értelme, hogy megkönnyítse a hamis ítélet alapján oda átutalt bűnös pénzhez

való hozzáférést. A vádlottak együttműködése, egymást kiegészítő tevőleges magatartása kifejezetten e pénz megszerzésére irányult.

IV.r. vádlott, mint ügyvezető figyelmét nem kerülhette el, hogy a jelentős bevétellel kecsegtető bírói ítélet alapja egy a cég tevékenységi körébe nem tartozó szolgáltatás, hogy a kft-t már bírói szakban lévő, 100 milliós nagyságrendű követeléssel együtt vette át, ennek ellenére ezért még ő kapott további ellenszolgáltatást, továbbá, hogy a vállalkozás két működő (a Volksbanknál, illetve a Kereskedelmi- és Hitelbanknál vezetett) bankszámlával is rendelkezett.

Figyelemmel arra, hogy a Kft-nek más céggel kötött szerződés alapján függőben lévő ügye vagy kintlévősége nem volt - jogszerű követelése sem lehetett, s etekintetben végrehajtható okirat sem születhetett. IV.r. vádlott tudata átfogta, hogy a pénzáttulalás érdekében általa felhasznált okirat tartalma csak valótlan lehet, s egy minden ténybeli alapot nélkülöző és irreális tartalmú határozat alapján kíván pénzhez jutni.

A pénzáttulalás valódi címzettje nem is a kft volt. Amennyiben az ügyvezető a céget valóban megillető követelést utaltatott volna át, - ahelyett, hogy mástól kért pénzből új számlát nyisson, - kézenfekvő lett volna a meglévő bankszámlákat igénybe vennie. Ez esetben a bevételnek be kellett volna kerülnie a kft könyvelésébe és a kft-vel semmilyen jogviszonyban nem álló I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak ebből nem is részesülhettek volna.

Az is nyilvánvaló, hogy a kft ügyeinek intézésében az ügyvezetőnek önállóan kell eljárnia, ehhez képest IV.r. vádlott a jelen ügyben minden feladatot a vádlott-társai által számára megszabott módon hajtott végre és ahhoz is előzetes jóváhagyást kért, hogy a pénzfelvétel iránt kérelmét írásban beadhassa.

A fentebb kifejtettek miatt IV.r. vádlott tévedése vagy gondatlansága szóba sem jöhet.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét is maradéktalanul teljesítette, így a felmentést célzó, valójában azonban az elsőfokú bíróság mérlegelését támadó védelmi perorvoslatok nem vezethettek eredményre.

A megalapozott tényállásból okszerűen következtetett a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére.

Helyesen állapította meg, hogy IV.r. vádlott a terhére rótt célzatos vagyon elleni és a közbizalmat sértő bűncselekmény tényállási elemeit maradéktalanul megvalósította, ezért mind a Btk.318.§-ának (1) bekezdésébe ütköző, de (a Btk.138/A §-ának d/ pontjára figyelemmel) a (6) bekezdés a/ pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó csalás bűntettéért, mind Btk. 274.§-ának (1) bekezdés b/ pontjába ütköző és aszerint minősülő közokirat-hamisítás bűntettéért tettesként felel.

I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak ezzel szemben tényállási elemeket nem valósítottak meg, következésképpen a bűncselekmény tettesei nem lehetnek.

Nem tévedett tehát az elsőfokú bíróság, amikor bűnrészesi magatartást rótt a terhükre.

Az irányadó tényállásból megállapíthatóan ők váltották ki VI.r. vádlottban a bűncselekmény elkövetésére irányuló szándékot, amely végrehajtásához a későbbiekben szándékosan segítséget is nyújtottak.

VI.r. vádlott I.r. vádlottat kérte a „megfelelő” cég felkutatására, aki eziránt II.r. vádlottnál próbálkozott, majd III.r. vádlott révén jutottak el IV.r. vádlotthoz.

IV.r. vádlott - vallomásából megállapíthatóan - III.r. vádlott ráhatására szánta el magát a vagyon elleni bűncselekmény elkövetésére.

A közbizalom elleni cselekmény tekintetében ezt a magatartást a vádhatóság nem rótta fel III.r. vádlottnak, így e vonatkozásban I.r., II.r. és VI.r. vádlottak felbujtói bűnrészessége állapítható meg. Ennek az az indoka, hogy a felbujtó felbujtója is a Btk.21.§-ának (1) bekezdése szerint tartozik felelősséggel (közvetett felbujtó), vagyis I.r., II.r. és VI.r. vádlottak ezen bűnrészesi magatartása: felbujtás.

Azon túlmenően azonban, hogy rávették IV.r. vádlottat a bűncselekmények elkövetésére, az is megállapítható, hogy a számlanyitáshoz és cégkivonathoz szükséges pénzzel segítették, hamis okiratokat biztosították számára és ellátták célszerű utasításokkal is. Így I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak szándékosan segítséget is nyújtottak a bűncselekmények megvalósításához.

Ebből adódóan - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is megállapította, - a bűnrészesség mindkét válfaját megvalósították.

Nem helytálló azonban az elsőfokú bíróságnak a bűnsegédi és felbujtói magatartás egybevetésével kapcsolatos indokolása.

Az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően az állandóan követett bírói gyakorlat szerint az enyhébb bűnsegély olvad be a felbujtásba. Ha a bűncselekmény felbujtója a tettesnek a bűncselekmény elkövetéséhez bűnsegélyt is nyújt, magatartását egységesen felbujtásnak kell minősíteni.

Az anyagi jogdogmatikában kidolgozott önállótlan részscselekmény kategóriájának maradéktalanul megfelel az a vádlotti cselekvőség, hogy a bűncselekmény elkövetésére általa eszközölt felbujtás folytán ténylegesen megvalósított bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan segítséget is nyújt. Az elkövető szándéka (tudattartalma) ilyen esetben nem differenciálódik úgy, hogy azt elkövetői alakzatként önállóan is pönalizálni lehetne, ezért - s mivel a felbujtás a jelentősebb támadás a jogi tárgy ellen, hiszen ez a bűncselekmény elkövetésének kiváltó tényezője, - a bűnsegélyt háttérbe szorítja a felbujtás. (BH. 2004/270. és 2008/173. számú jogesetek)

Felbujtás esetén a csalási cselekmény kárösszeg szerinti jogi minősítése - a bűnrészesség járulékos jellege folytán - a tettesi alapcselekmény elkövetője által ténylegesen megvalósított eredményhez igazodik. (1998/110. BH)

A kifejtettek alapján I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak vagyon elleni bűncselekménye - a Btk.138/A §-ának d/ pontjára figyelemmel - a Btk.318.§-ának (1) bekezdésébe ütköző, de a (6) bekezdés a/ pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó csalás büntette, amelyet a Btk.21.§-ának (1) bekezdésére figyelemmel felbujtóként követtek el. Ugyanakkor I.r., II.r. és VI.r. vádlottak közbizalmat sértő bűncselekménye felbujtói minőségben elkövetett a Btk.274.§-ának (1) bekezdés b/ pontjába ütköző és aszerint minősülő szerint közokirat-hamisítás büntette.

II.r. vádlott védője büntethetőséget kizáró okra, nevezetesen kényszer hatására történő elkövetésre is hivatkozott.

A Btk.22.§-ának c/ pontja és a Btk.26.§-a alapján nem büntethető, aki a cselekményt olyan kényszer vagy fenyegetés hatására követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.

Ahogy az elsőfokú bíróság is megállapította, II.r. vádlott az eljárás során eltérő tartalmú előadást tett a hozzákerült pénz nagysága és sorsa tekintetében. Azt a konzekvensnek nem nevezhető védekezését, miszerint I.r. vádlott rábízta volna azt a pénzt, amelyet részben tőle lefoglaltak, semmi nem támasztotta alá. Életszerűtlen, hogy a pénzből meglévő rész 2006. augusztus 20-i lefoglalását követően negyedik kihallgatásakor hivatkozott először arra, hogy a nála házkutatás alkalmával talált pénz nem sajátja, illetve a pénz hiányzó részét általa megnevezni nem kívánt személyeknek, vele szemben fennállott tartozása fejében azért adta át, mert ennek elmaradása esetére kilátásba helyezték hogy neki vagy családjának bántódása eshet. (nyomozati iratok I/2. kötet 946-947. oldalai)

E vallomása mellett a bírósági eljárás során is kitartott.

I.r. vádlott kifejezetten cáfolta, hogy pénzt bízott volna rá II.r. vádlottra, s a köztük lévő eltérést szembesítéssel sem lehetett kiküszöbölni.

Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság elvetette, hogy a kérdéses pénz jogszerűen kerülhetett II.r. vádlott birtokába.

A büntethetőséget kizáró okra hivatkozás csak akkor foghatna helyt, ha az elkövető a kilátásba helyezett súlyos hátrány hatására kialakult komoly félelme miatt merítette volna ki valamely bűncselekmény törvényi tényállását.

A jelen esetben azonban a hamis bírói ítélet alapján kiutalt, csalásból származó pénzösszeg felvétele után elkövetett bűncselekmény nem képezi az eljárás tárgyát, a II.r. vádlott által elkövetett bűncselekmények befejezését követően megszerzett pénz sorsa pedig a terhelt büntetőjogi felelőssége szempontjából teljességgel irreleváns. A terhére rótt bűncselekmény elkövetése után őt ért pszichikai ráhatásról szóló, fenyegetésre alapított védekezése tehát bűnösségére nézve közömbös.

Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a cselekmények elkövetésekor hatályos törvényt alkalmazta. A másodfokú elbírálás idején sem kedvezőbb a vádlottakra nézve a hatályos Btk., így annak nincs visszaható hatálya.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság túlnyomórész feltárta a vádlottakat érintő bűnösségi tényezőket és azokat kellő súllyal értékelve - a belső arányosság követelményének is eleget téve - szabott ki büntetéseket.

Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság enyhítőként a vádlottak ténybeni beismerését, ez azonban I.r., II.r. és III.r. vádlottak esetében csekély súlyú, mivel a bűnösségükre nem terjed ki.

Hasonlóképpen csekély nyomatékkaal bír a kár részbeni megtérülte, mivel ez nem a vádlottak magatartásának köszönhető.

Ugyanakkor az elkövetői minőség megváltoztatása folytán további súlyosítóként kellett figyelembe venni I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottak esetében, hogy cselekményüket bűnsegédként is elkövették.

A Fővárosi Ítéltábla mellőzte a súlyosító körülmények közül (ítélet 45. oldal harmadik bekezdése) a bűncselekmény tárgyi súlyának nyomatékka történt értékelését, mivel ez a törvényhozó által meghatározott büntetési tételkeretben nyer kifejezést.

Az elsőfokú bíróság által a fellebbezéssel érintett I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottakkal szemben cselekvőségük arányában, a javukra és terhükre mutakozó, a büntetést befolyásoló alanyi és tárgyi bűnösségi tényezőket kellő nyomatékka értékelve szabott ki büntetést.

A vádlottakkal szemben kiszabott fő- és mellékbüntetések megfelelnek a belső arányosság követelményének, törvényesek és alkalmasak a büntetés céljának elérésére is, ezért lényeges enyhítésükre kellő indok nem mutakozott.

Az elsőfokú bíróság egyetemlegesen kötelezte I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottakat az Auchan Magyarország Kft magánfél részére 240.683.901 forint kártérítés, valamint ennek 2006. augusztus 21. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes kamata megfizetésére, továbbá 900.000 forint eljárási illeték viselésére.

A polgári jogi igény összecszerűsége tekintetében az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a biztosítótársaság a magánfél kárából két részletben (2006. december 29. napján 37.915.500 forintot, 2007. május 25. napján pedig 175.315.000 forintot) összesen: 213.230.500 forintot megtérített.

Ezzel együtt - a zár alá vétel és lefoglalás kapcsán visszakapott 29.631.060 forintot is figyelembe véve - az Auchan Magyarország Kft. sértett 270.314.961 forint összegű kárából 242.861.560 forint megtérültnek vehető.

Ebből adódóan a polgári jogi igény elbírálásának feltétele a büntetőeljárásban csak a máshonnan meg nem térült 27.453.401 forint erejéig áll fenn.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által elbírált polgári jogi igény tekintetében a tőkekövetelés összegét ennek megfelelően csökkentette, ez azonban a helyesen megállapított kamatfizetési kötelezettséget nem érintette és a megfizetendő illeték összegét sem befolyásolta.

Az Auchan Magyarország Kft. magánfél a vádlottakkal szemben 240.683.901 forint bűncselekménnyel okozott kár és járuléka megfizetésére kötelezés iránt terjesztett elő kereseti kérelmet, azzal, hogy a kártérítés megfizetésére kötelezett vádlottak teljesítése esetére vállalta, hogy a kártérítésből 150.000 eurónak megfelelő összeget a CITIBANK Zrt-nek, azt meghaladó részét pedig a biztosítótársaságnak megtéríti.

A magánfél biztosítással kapcsolatban más gazdálkodó szervekkel kötött megállapodása a polgári jogi igény büntetőeljárásban való elbírálása körében nem vehető figyelembe, mint ahogy engedményezésre sincs lehetőség és a megtérült kár kétszeresen nem ítélt meg a magánfél javára. Ugyanakkor polgári perben lehetőség van a biztosító helytállása folytán megtérített kár iránt a vádlottak elleni fellépésre.

A kifejtettek szerint a magánfél ténylegesen meg nem térült kárát meghaladó polgári jogi igénye érvényesítését - a Be.335.§-ának (1) bekezdése szerint - a törvény egyéb útjára utasította.

Az ítélet rendelkező részében II.r. és III.r. vádlottaknál a pénzmellékbüntetés számmal illetve betűvel írott összege egymástól eltért. Az elírás folytán pontatlanul rögzített összeget a másodfokú bíróság helyesbítette.

Az elsőfokú bíróság a I.r., II.r., III.r. és VI.r. vádlottakkal szemben kiszabott pénzmellékbüntetés meg nem fizetése és átváltoztatása esetére tízezer forintos átváltási kulccsal fogház fokozatú szabadságvesztést helyezett kilátásba. Ezzel figyelmen kívül hagyta, hogy az érintett vádlottakkal szemben főbüntetésül végrehajtandó szabadságvesztést szabott ki. A cselekmény elkövetésekor (is) irányadó Btk.65.§-ának (1) bekezdése szerint, ha a főbüntetést végre kell hajtani, ennek fokozata a pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztésre is irányadó.

Ebből adódóan a pénzmellékbüntetést esetleges átváltoztatása során a főbüntetés fokozatának megfelelően, börtönben kell fogvatartatni.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség tekintetében számítási hiba folytán keletkezett pontatlanságot azzal küszöbölte ki a másodfokú bíróság, hogy a II.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség összegét 64.300 forintra, míg az állam terhén maradó részt 210.312 forintra helyesbítette.

A változtatást meghaladóan a másodfokú bíróság I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottak tekintetében az elsőfokú ítéletet - a Be. 371.§-ának (2) bekezdése alapján - helybenhagyta.

A vádlottak személyi adataiban az elsőfokú ítélet meghozatala óta bekövetkezett változásokat, így: I.r. és II.r. vádlottak tartózkodási helyét, valamint III.r. vádlott új személyazonosító okmányának számát rögzítette.

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe I.r. és II.r. vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2011. évi május hó 26. napjáig előzetes letartóztatásban, azóta pedig házi őrizetben töltött időt;

IV.r. vádlottnál az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2010. évi június hó 21. napjáig, továbbá 2010. évi december hó 22. napja óta előzetes letartóztatásban töltött időt;

VI.r. vádlottnál pedig a 2010. évi június hó 14. napja óta eltelt időt a Btk.99.§-ának (1) bekezdése szerint beszámította.

I.r. és II.r. vádlottak esetében a házi őrizetben töltött idő beszámításánál - a Btk. 99.§-ának (3) bekezdése alapján - négy napi házi őrizet felel meg egy napi börtönbüntetésnek.

Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség tekintetében számítási hiba folytán keletkezett pontatlanságot kiküszöbölte a másodfokú bíróság. A II.r. vádlottat terhelő hányadot 64.300 forintra, míg az állam terhén maradó bűnügyi költség összegét 210.312 forintra helyesbítette.

A vádlottak személyi adataiban az elsőfokú ítélet meghozatala óta bekövetkezett változásait rögzítette (I.r. és II.r. vádlott tartózkodási helyét továbbá III.r. vádlott személyazonosító okmányának számát.)

A kiszabott szabadságvesztés büntetésbe I.r. és II.r vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2011. évi május hó 26. napjáig előzetes letartóztatásban, azóta pedig házi őrizetben töltött időt;

IV.r. vádlottnál az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2010. évi június hó 21. napjáig, továbbá 2010. évi december hó 22. napja óta előzetes letartóztatásban töltött időt;

VI.r. vádlottnál pedig a 2010. évi június hó 14. napja óta eltelt időt - a Btk. 99.§-ának (1) bekezdése szerint - beszámította.

I.r. és II.r vádlottak esetében a házi őrizetben töltött idő beszámításánál - a Btk. 99.§-ának (3) bekezdése alapján - négy napi házi őrizet felel meg egy napi börtönbüntetésnek.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

Budapest, 2011. évi október hó 6. napján

Dr. Lassó Gábor s.k.. Sebe Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hildenbrand Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Hildenbrand Róbert sk.
bíró

A Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.271/2010/59. sorszámú ítélete I.r., II.r., III.r., IV.r. és VI.r. vádlottakat érintően kihirdetésekor jogerőre emelkedett.

Budapest, 2011. évi október hó 6. napján

Dr. Lassó Gábor s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:

Hornyákné Sléder Ágnes
tisztviselő